

Den 1. september 2026

Tillægsaftale til Aftale om Implementering af et Grønt Danmark

I forlængelse af *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* af november 2024 og efterfølgende delaftaler er aftalekredsen (Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre) enige om at indgå en tillægslægsaftale vedrørende nedenstående på baggrund af behandlingen af L 5 Forslag til lov om bæredygtig forvaltning af næringsstoffer og drivhusgasser m.v. i land- og skovbruget (gødskningsloven):

Aftalepartierne er enige om, at vi har et ansvar for at rette op på tilstanden i vores vandmiljø. Derfor blev der i 2024 indgået Aftale om Implementering af Grønt Danmark. Lovforslaget skaber grundlag for indførelsen af en ny kvælstofreguleringsmodel, som er et centralt element i aftalen. Den nye reguleringsmodel skal bidrage til, at vi får god økologisk tilstand i vores fjorde og kystvande, og at Danmark lever op til centrale forpligtelser i henhold til EU's nitratdirektiv, habitatdirektiv og vandrammedirektiv. Samtidig sikrer den nye reguleringsmodel, at indsatsen kan gennemføres mere hensigtsmæssigt end med den nuværende reguleringsmodel.

Aftalepartierne noterer sig, at loven er en rammelov med en række bemyndigelser, der alene vil blive udmøntet i overensstemmelse med Aftale om Implementering af et Grønt Danmark og efterfølgende delaftaler, herunder i forbindelse med udmøntningen af ændringer i reguleringstrykket via bekendtgørelser. Der gives rum til løbende drøftelser af eventuelle udfordringer og indsigt i arbejdet med det faglige grundlag bag modellen.

I forbindelse med behandlingen af lovforslaget har der bl.a. været fokus på de implementeringsmæssige konsekvenser for de danske grøntsagsproducenter. Aftalepartierne er enige om, at relevante eksperter indkaldes forud for nedsættelsen af det faglige ekspertudvalg (NUAR-udvalget) mhp. at se på det samlede vidensgrundlag for kvælstofudvaskningen fra dyrkningen af hhv. grøntsager og kartofler, således at reguleringen kan justeres hurtigst muligt, hvis der er fagligt belæg herfor. I den forbindelse skal der bl.a. ses på, om der er grundlag for, at udvaskningen fra kartofler, som anvendes til produktion af stivelse, opgøres med en særskilt parameterværdi i den nye kvælstofreguleringsmodel fx sfa., at denne kartoffeltype høstes senere end fx spisekartofler. Det faglige ekspertudvalg skal endvidere se på øvrige data med henblik på løbende opdatering i forbindelse med arbejdsprogrammet for det kommende NUAR-udvalg, som bl.a. får til opgave løbende at indstille såkaldte parameter- og standardværdier af betydning for opgørelsen af kvælstofudvaskningen fra landbrugernes marker.

Aftalepartierne er endvidere enige om, at arealer med produktion af grøntsager undtages midlertidigt fra den nye kvælstofreguleringsmodel i 2027 mhp. at understøtte dansk grøntsagsproduktion. Med henblik på at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan

gennemføre en effektiv kontrol indgår arealer med suktermajs og ærter til humankonsum ikke i undtagelsen, da disse afgrøder kan forveksles med afgrøder til husdyrfoder. Den afgrænsede undtagelse forventes at medføre en begrænset reduktion i den kvælstofreducerende effekt af den nye kvælstofreguleringsmodel i 2027. Den begrænsede miljømæssige effekt følger bl.a. af, at arealet i udgangspunktet er meget begrænset, og at undtagelsen kun er gældende i 2027, hvorfor det ikke forventes, at grøntsagsproduktionen – og dermed arealet som undtages – vil blive væsentligt forøget ift. tidligere år. Endvidere medfører undtagelsen, at udledningskvoterne bortfalder på de pågældende arealer. Arealer med grøntsager, som undtages fra reguleringen i 2027, vil dertil ikke kunne modtage kompensation i medfør af den besluttede kompensationsordning og vil generelt blive omfattet af samme regulering, som gælder for grøntsagsproduktion i dag. Aftalepartierne noterer sig i den forbindelse, at regeringen vil udarbejde en national fødevarerstrategi i 2027, der bl.a. skal øge Danmarks fødevarerforsyningssikkerhed og -uafhængighed ved bl.a. at øge selvforsyningen af frugt, grønt og bælgrugter. Strategien skal bl.a. bidrage til at fremme omlægning af arealer fra foder til fødevarer.

Aftalepartierne noterer sig, at der foretages en korrektion mhp., at omfanget af vandede sandjorder afspejles i grundlaget for opgørelsen af braklægningspunktet ifm. offentliggørelsen af de endelige udledningsgrænser i september 2026, hvilket ikke var tilfældet i de foreløbige udledningsgrænser, der blev offentliggjort i juli 2026. Dette vil medvirke til, at reguleringstrykket i oplande reguleret til braklægningspunktet i højere grad afspejler de faktiske forhold fsva. markvanding.

Aftalepartierne er optagede af oplandene til Vadehavet, herunder Knudedyb, hvor der er områder med et stort indsatsbehov. Aftalepartierne ønsker en teknisk gennemgang af rapporten ”Klorofylindikator i Vadehavet – Evaluering af 90. percentil som klorofylindikator i Vadehavet”. Aftalepartierne noterer sig endvidere, at der i det videre arbejde skal arbejdes med bl.a. akutpakke 3 i relation til områder med stort indsatsbehov.

Aftalepartierne er enige om, at ministeren for natur og dyrevelfærd i samarbejde med Kommunernes Landsforening og de øvrige parter aftaler en proces for opgaven med at opdatere omlægningsplanerne i de lokale treparter, hvor kystvandoplandenes endelige indsatsbehov bliver væsentligt større end tidligere forudsat.

Aftalepartierne noterer sig, at opdaterede beregninger af skøn for erhvervets omkostninger i den nye kvælstofreguleringsmodel i 2027 nu forventes at foreligge i september 2026. Det fremgik af *Beslutningspapir vedr. kompensation og fleksibilitet i NRM* af juni 2026, at beregningerne forventedes leveret i august. Som det fremgik af *Beslutningspapir vedr. kompensation og fleksibilitet i NRM* mødes aftalepartierne med henblik på at drøfte et eventuelt behov for flere midler i 2027, såfremt de opdaterede beregninger ændres væsentligt i forhold til det forudsatte i juni 2026, hvor finansieringsrammen blev forøget til 1.230 mio. kr. med henblik på, at den skønnede nettoværditilførsel til erhvervet efter kompensation vil være jævnt fordelt omkring 0 kroner med afsæt i de foreløbigt estimerede omkostninger.

Aftalepartierne ønsker, at der skal være mest mulig åbenhed og transparens om det faglige grundlag for reguleringen, herunder retention og afstrømning. Det vil blandt andet give mulighed for at forskere, vidensinstitutioner m.v. løbende kan få indsigt i det faglige grundlag.